

Motion till riksdagen 2023/24:1860

av **Isak From och Åsa Karlsson (båda S)**

Rätten till likvärdig habiliteringsersättning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att förändra habiliteringsersättningen från en frivillig till en lagstadgad ersättning till deltagare inom daglig verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vid en sådan översyn utgå från att habiliteringsersättningens storlek ska vara likvärdig i kommunerna och indexuppräknas årligen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Daglig verksamhet är en av 10 insatser som regleras i 9 § LSS, lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387). I förarbetena till lagen tydliggörs att kommunerna rekommenderas att lämna en ersättning till deltagare i daglig verksamhet. Den här ersättningen kallas för habiliteringsersättning, och sedan lagen infördes har kommunerna utifrån vilja och ekonomi valt att tolka definitionen av förarbetena olika. Det har inneburit genom åren att en del kommuner valt att betala ut habiliteringsersättning medan andra inte gjort detta. Nivån på ersättningen har också varierat kraftigt.

År 2018 inrättades ett statligt statsbidrag på 350 miljoner kronor för att ge kommunerna möjlighet att höja habiliteringsersättningen. Året därefter förändrades statsbidraget så att det gav kommunerna möjlighet att bibehålla den förhöjda nivån på habiliteringsersättningen. Det den statliga nivån velat få ut av statsbidraget är att stimulera fler till att delta i daglig verksamhet. Kommunernas ersättningsmodell ser efter statsbidragets införande olika ut, i både utformande och storlek på habiliteringsersättningen, vilket gör att det spretar mellan kommunerna. En del kommuner har dessutom valt att inte söka statsbidraget eller nyttja det fullt ut. Då statsbidraget därutöver ges för ett år i taget så skapar det osäkerhet bland deltagare inom daglig verksamhet och kommunerna själva om statsbidraget ska finnas kvar nästkommande år. Habiliteringsersättningen är formellt inte ersättning för ett utfört arbete men upplevs i

praktiken så av många inom daglig verksamhet. Alla deltagare kommer inte att ha möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden och här har habiliteringsersättningen betydelse då den kan parera för bland annat resekostnader till och från daglig verksamhet.

Staten och kommunerna skulle behöva reda ut denna fråga en gång för alla utan att det innebär en kostnadsövertäring på kommunerna. Om vi nu redan har ett statsbidrag på plats så bör det vara möjligt att göra ett handslag om att permanenta detta och skapa en likvärdighet och förutsägbarhet i ersättningsnivå mellan kommunerna. Här är det viktigt att betänka att man inte ska skapa inlåsnings effekter, utan att den deltagare som vill och kan alltid ska kunna gå vidare till ett reguljärt arbete och få delta i samhället som alla andra. Men det är orimligt att denna fråga tillåts att vara så ”oreglerad” för den enskilde när insatser inom LSS i övrigt strävar genom praxis att se likvärdiga ut över landet. Frågan diskuteras återkommande och det är dags att den enskilde sätts i centrum, att habiliteringsersättningen permanentas och att det inrättas en modell för indexreglerad uppräknings.

Isak From (S)

Åsa Karlsson (S)